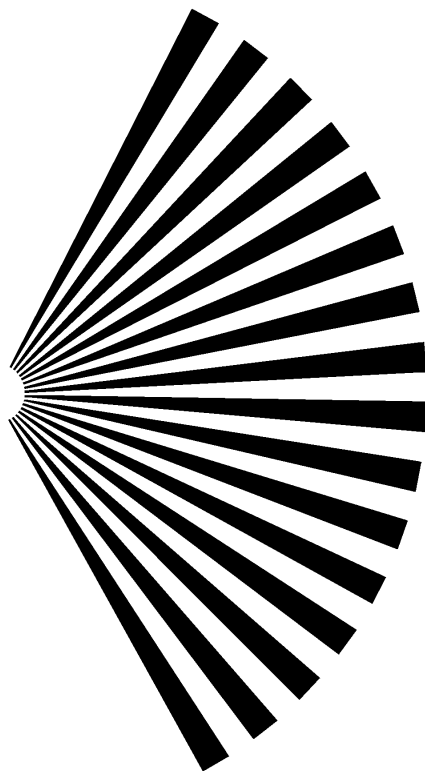

KNIHOVNA AV ČR

115 22 Praha 1, Národní 3

informace

4/2006

KNIHOVNA
Akademie věd České republiky

INFORMACE

è. 4 / 2006

Praha, prosinec 2006

Obsah

Úvodem	5
Okno do světa	
<i>Jarmila Burgetová: Mezinárodní federace knihovnických asociací a institucí ..</i>	7
Z našich cest	
<i>Zdeněk Tichý: Seminář ELAG 2006 (Bukurešť)</i>	10
<i>Jarmila Burgetová: Národní kongres ABF (Paříž)</i>	12
<i>Martin Lhoták: Informace k výběru systému pro Národní digitální knihovnu</i>	15
<i>Martin Lhoták: Expedice do evropského digitálního kulturního dědictví (Salcburk)</i>	16
<i>Jarmila Burgetová: Výroční konference LIBER 2006 (Uppsala)</i>	18
<i>Martin Lhoták: Světový knihovnický a informační kongres IFLA 2006</i>	22
<i>Zdeňka Chmelařová: První konference Mezinárodního sdružení uživatelů produktů firmy ExLibris IGeLU (Stockholm)</i>	25
<i>Martin Lhoták: Online Information 2006 (Londýn)</i>	28
Krátké zprávy a zajímavosti	29
Připravované konference	31

Vážení přátelé (Knihovny AV ČR),

poslední číslo roku 2006 dostalo podnázev **Okno do světa** a dodávám, že je to okno otevřené skutečně dokořán. Jsme přesvědčeni o nezbytnosti sledování trendů v naší profesi a v prostoru daném tímto sešitem chceme nabyté poznatky šířit dál.

V úvodním článku editorky si přečtete pár důležitých informací o Mezinárodní federaci knihovnických asociací, v příspěvku o semináři ELAG, což je zkratka pro European Library Automation Group, se dočteme, proč budovat repozitáře. Národní kongres v Paříži se konal ke stému výročí Asociace francouzských knihovníků a je evidentní, že kolegové z Francie si toto výročí skutečně vychutnali. Dále se dozvíte o jednom z kroků k výběru systému pro Národní digitální knihovnu, v dalším článku si přečtete, co je to i2010 nebo DAP, že to nejsou značky digitálních fotoaparátů, ale jedná se o kulturní dědictví. Podrobnější stati Vás zavedou do švédské Uppsaly, kde se konala výroční konference LIBER a na výroční konferenci IFLA, kde si tuto událost užili nejen knihovníci, ale také Soul. Hlavní město Jibokorejské republiky pojalo událost sjezdu pěti tisíc hostů z celého světa jako příležitost k propagaci svého kulturního bohatství. Mezinárodní uživatelé produktů firmy Ex Libris měli svou první konferenci ve Stockholmu a dojde i na tradiční On-line v Londýně. U každého článku najdete odkazy na podrobnější informace a konkrétní adresy. Na závěr se dočkáte řady krátkých, leč zajímavých zpráv.

Když se pročtete uvedenými statěmi, naleznete jeden spojný trend, jeden společný cíl. Jak naložit s obrovským množstvím informací pro budoucnost. Kolegyně a kolegové z různých zemí světa se scházejí, diskutují, předvádějí, čeho bylo dosaženo nebo kudy by bylo dobré kráčet kupředu, společně hledají prostředky a cíle. A mimo jiné si vzájemně naslouchají a učí se od sebe.

Dovolte mi krátké připomenutí doby, kdy jsme dohlédli maximálně přes hranice do NDR a kdy jsme čekali dva roky na objednanou knihu ze zahraničí. Svět se strašně rychle mění, spousta změn se koná i na naší domácí půdě a nejen v našem oboru. Změny jsou někdy převratné a rychlé. Dokonalejší technické prostředky umožňují snadnější komunikaci, umožňují přístup k informacím o novinkách a k rozšiřování znalostí. Zkrátka svět se zmenšil a není nám už daleko do geograficky vzdálených zemí, neměli bychom tedy mít k sobě daleko ani přes ulici nebo přes chodbu.

V roce 2007 nás čeká řada změn, které jsou již delší dobu očekávané a připravované, kupříkladu přechod na novou právní formu. Jistě ale vždycky může nastat něco, co nás zaskočí. Přeji všem, aby těch nepříjemností bylo co nejméně a těch milých překvapení čím dál víc. Necht' se všem daří v práci, doma, na chalupě, na cestách...

Ivana Kadlecová

Jarmila Burgetová:

Mezinárodní federace knihovnických asociací a institucí

**International Federation of Library Associations
and Institutions**

International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA) byla založena v roce 1927. Jde o mezinárodní řídicí orgán, reprezentující zájmy knihovnických a informačních služeb a jejich uživatelů. Představuje globální hlas knihovnické a informační profese.

Na svém zasedání 10. prosince 2004 se Řídící rada rozhodla schválit nový model činnosti IFLA spočívající na třech pilířích,¹ čímž uznává, že základní funkce IFLA se vztahují ke společenskému kontextu, ve kterém knihovny a informační zařízení působí, profesním záležitostem a členské základně IFLA. Tyto tři pilíře podporuje infrastruktura, kterou nabízí ústředí federace, IFLANET a řídicí orgány federace.

- Pokud jde o společnost, IFLA se zaměří na roli a vliv knihoven a informačních služeb ve společnosti a otázky, které určují a vymezují prostředí, v němž knihovny na celém světě působí. Tyto otázky jsou vznášeny prostřednictvím FAIFE, CLM, Blue Shield (Modrý štít) a naší lobby na Světovém summitu o informační společnosti (WSIS) a dalších důležitých akcích.
- Pokud jde o profesi, IFLA se zaměří na otázky, jež jsou reprezentovány dlouhodobě stanovenými klíčovými aktivitami – ALP,

¹ Tři pilíře IFLA: Společnost, členové a profese. Bulletin SKIP, 2005, č. 1 http://skip.nkp.cz/Bulletin/Bull05_116.htm

ICABS, PAC, UNIMARC – a sekcemi a divizemi. Ty se soustřeďují na základní problémy naší profesní praxe a pomáhají knihovnám a informačním službám plnit jejich záměry a uspokojovat potřeby uživatelů v rychle se měnícím globálním prostředí.

- Členská základna je samozřejmě středem zájmu všech orgánů IFLA.

Soubor aktivit IFLA je zde představován

- službami nabízenými členům
- správou záležitostí spojených s jejich členstvím v IFLA
- konferencemi a publikační činností

Všechny tyto tři pilíře a základní infrastruktura jsou ovšem na sobě vzájemně závislé a nemůžeme je pokládat za izolované entity. Nabízejí cestu porozumění a prezentace IFLA jako celku jak odborníkům z knihoven a informačních zařízení, tak také orgánům státní správy i širší veřejnosti. Tyto tři pilíře by měly také poskytnout rámec pro řízení IFLA a záměry by měly být reflektovány koncepční rozpočtovou strategií.

Řídící rada doplnila v prosinci 2006 tento dokument o „**Strategický plán na léta 2006–2009**“. Jsou v něm podrobně rozvedeny stěžejní úkoly, týkající se všech třech výše zmíněných pilířů IFLA, rozpracována je nejen vize vývoje IFLA i její mise, ale také klíčové hodnoty (core values), strategické směry a na ně navazující akce.²

Česká republika má v IFLA toto zastoupení:

Národní člen IFLA: **Svaz knihovníků a informačních pracovníků ČR** (registrován v sekci veřejných knihoven, v sekci pro výchovu a vzdělávání, pro informační technologie a v sekci pro dodávání dokumentů a sdílení zdrojů)

² <http://www.ifla.org/V/cdoc/IFLA-StrategicPlan.htm>

Institucionální členové:

- Národní knihovna ČR v Praze
(registrována v sekci národních knihoven a v sekci pro bibliografii)
- Parlamentní knihovna
(registrována v sekci parlamentních knihoven a v sekci vládních informací a oficiálních publikací)
- Knihovna Akademie věd ČR
(registrována v sekci akademických a vědeckých knihoven a v sekci vědeckých a technických knihoven)
- Ústav informačních studií a knihovnictví FF UK
(registrován v sekci pro výchovu a vzdělávání a v sekci pro společenské vědy)
- Městská knihovna v Praze (registrována v sekci veřejných knihoven, metropolitních knihoven a v sekci pro management a marketing)

Z výše uvedeného vyplývá, že pro Knihovnu AV ČR a knihovny ústavů Akademie věd je nejbližší a nejinspirativnější činnost sekce akademických a vědeckých knihoven, v níž je KNAV členem. Jde o sekci s největším počtem členů (má 518 členů), je velice aktivní. Svědčí o tom i pravidelně vycházející zpravodaj sekce Newsletter. Poslední číslo 38 vyšlo v prosinci 2006.³

³ <http://www.ifla.org/VII/s2/pub/s2-newsletter-Dec06.pdf>

Z našich cest

**Zdeněk Tichý:
Seminář ELAG 2006**

Výroční seminář ELAG se konal od 26. do 28. dubna 2006 v Bukurešti. Za Knihovnu Akademie věd jsem se účastnil já spolu s ing. Martinem Lhotákem. Česká republika byla již tradičně silně zastoupena. Další účastníci byli z Karlovy univerzity, Univerzity Palackého, Moravské zemské knihovny, Národní knihovny a Státní technické knihovny.

Seminář se konal pod názvem „New tools and new library practices“. V průběhu dne se střídaly přednášky s workshopy, které se konaly 2-3krát denně v osmi pracovních skupinách:

1. The European Digital Library
2. The European Metadata Registry – Influence Interoperability
3. Institutional repositories
4. Google, Amazon and OPACs
5. Document delivery
6. E-Learning Objects
7. IT curricula for libraries
8. Open access

Účastnil jsem se workshopu „Institutional repositories“. Vzhledem k narůstajícím objemům digitalizovaných dokumentů v Knihovně Akademie věd bude nutno koncepčně řešit jejich archivaci a zpřístupňování. Tuto problematiku jsme na workshopu řešili z různých hledisek.

Proč vlastně institucionální depozitáře?

Kromě jiného jde o uchování „intelektuálních výstupů“ instituce, volný přístup k digitálním dokumentům, také o jisté zviditelnění a zvýšení prestiže dané instituce. Dokumenty volně dostupné získávají stále více na vlivu ve srovnání s dokumenty dostupnými komerční cestou. Návštěvnost největších mezinárodních repozitářů koncovými uživateli je velmi vysoká. Jako jeden z největších repozitářů lze uvést například repozitář CERNu: <http://cdsweb.cern.ch/>.

Vybudování institucionálního repozitáře je záležitostí nejen technickou, ale hlavně otázkou spolupráce a kontaktů mezi zainteresovanými pracovníky.

Co má být obsahem, co uchovávat?

Asi nejlépe vše, pokud možno. V krajním případě i v nevhodném formátu. Pokud máme data, lze je v budoucnu prosít a převést do vyhovujících formátů. Je tu ale riziko jistého „zahlcení“. Shodli jsme se na tom, že již získaná data by se neměla odstraňovat.

Otázka standardů:

Pokud budou příliš striktní, může to odradit potenciální přispěvatele, přílišná volnost není také dobré řešení. Je proto potřeba najít vhodný kompromis.

Jaký software používat?

Komerční nebo „open source“? Na jedné straně stojí komerční software, sice vždy s technickou podporou, avšak uzavřený a většinou ne levný systém, na straně druhé „open source“ software, kde proti jeho flexibilitě a otevřenosti standardům stojí např. jeho dlouhodobě těžko odhadnutelný vývoj. Nelze všeobecně doporučit, který model zvolit, záleží na konkrétní situaci, ve které se příslušná instituce nachází.

Dalším požadavkem při výběru software, bez ohledu na to, který model zvolíme, je interoperabilita. To v praxi znamená přesné dodržování standardů. Toto hledisko při výběru softwaru by mělo patřit mezi ta zásadní. A v neposlední řadě je významným hlediskem škálovatelnost.

Z přednášek byly pro mne zajímavé například prezentace Johana van Halma na téma dlouhodobé elektronické archivace (Long-term electronic archiving as part of a digital library solution) a Juhya Hakaly (European digital repositories: an overview)

<http://elagreports.cimec.ro/papers/papers.htm>

Oba přednášející se mimo jiné zabývali výběrem softwaru vhodného pro účely dlouhodobé elektronické archivace. Narazili také na již výše zmíněné dilema výběru mezi komerčním a volně šiřitelným softwarem. Právě volně šiřitelný software (Open Source) má být jedním z témat semináře ELAGu 2007, který se bude konat ve dnech 9.–11. května 2007 v Barceloně <http://elag2007.upf.edu/>.

¹ Open source = volně šiřitelný – význam překladu není zcela přesný, ale zhruba vystihuje podstatu.

Jarmila Burgetová: Národní kongres ABF (Paříž)

Kongres Spolku či Asociace francouzských knihovníků – Association des bibliothécaires français (dále ABF) – v pořadí již padesátý druhý – se letos konal ve dnech 9.–12. června 2006 v hlavním městě Francie Paříži. Stejně tak jako vloni v Grenoblu se jednání odehrávala za vysokých teplot, které šplhaly denně nad 30 stupňů ve stínu.

Kongres byl velice slavnostní. ABF totiž oslavovala sté výročí svého založení. ABF patří v Evropě k nejstarším knihovnických spolkům. Proto „**Congrès de centenaire**“ – kongres stého výročí.

Tento název se objevoval a opakoval na všech dokumentech, upoutávkách, pohlednici, knižní záložce, odznaku, zápisníkovém bloku. To vše dostali účastníci kongresu ve svých taškách. Účast také odpovídala mimořádnosti akce. Kongresu se zúčastnilo 1 100 účastníků, tedy více než dvakrát tolik než vloni v Grenoblu.

Oproti obvyklým každoročním kongresům ABF připravili pořadatelé jednu novinku. Do centra pozornosti vyzdvihli dvě země – dva státy/resp. jejich knihovny. Byly to – jihoamerická **Kolumbie a Finsko**. Pozornost nebyla jen slovně deklarována, ale skutečná. Jednání probíhalo simultánně ve třech jazycích – francouzsky, anglicky a španělsky (rovněž program byl na webu ABF také v angličtině a španělštině). Na zahájení kongresu promluvili velvyslanci obou zemí, na výstavě měly oba státy své stánky a výstavu fotografií. Hudební program „obstaral“ při zahájení výstavy lidový kytarový soubor z Kolumbie. V programu kongresu zaznělo několik – dlužno říci zajímavých – příspěvků z obou zemí.

Lesku kongresu dodali představitelé vlády, velvyslanci, zástupci mezinárodních organizací a velký počet zahraničních hostů. Činnost ABF a výsledky francouzských knihoven vysoce ocenil jménem ministra

kultury (ten ve stejnou dobu zahajoval velkou výstavu k 100. výročí úmrtí Paula Cézanne v Aix-en-Provence) ředitel jeho Kabinetu. Kromě již zmíněných velvyslanců Kolumbie a Finska na zahájení vystoupil také generální sekretář IFLA prof. Peter Lor. Příjemné bylo slyšet z jeho úst konstatování, že myšlenka na založení mezinárodní knihovnické organizace IFLA vznikla na mezinárodním kongresu v roce 1926 v Praze.

Zítřek, knihovna... takové bylo symbolické heslo a logo letošního kongresu francouzských knihovníků. Vlastní jednání se programově soustředila na tři hlavní okruhy otázek:

1. Je hybridní knihovna kýženým novým modelem?
2. Jak rozšířit uživatelskou veřejnost knihoven a jak docílit „změn a pohybu“ v našem oboru?
3. Postavení knihovny v městě jako místa sdílení a přenosu poznání a vědění.

Program kongresu byl tak bohatý a „časově přetížený“, že nebylo možné vše absolvovat. Kromě plenárních zasedání, na nichž se jednalo nepřetržitě od pátečního rána (9. 6.) do nedělního odpoledne (11. 6.) k hlavním otázkám a problémům francouzského i zahraničního knihovnictví, se souběžně konalo celkem 13 ateliérů (dílů) ke konkrétním tématům.¹

Kongres doprovázela – tentokrát velice rozsáhlá – firemní výstava (Salon Professionel), kterou zcela samostatně zajišťovala obchodní společnost Ortech. K velké návštěvnosti výstavy napomáhala její umístění. Obrovský prostor jedné z budov pařížského Výstaviště (Parc des Expositions) u Porte de Versailles byl totiž rozdělen na část jednací a na část výstavní. Souběžně probíhající dílny (ateliers) byly umístěny v poschodích budovy.

Kongres ABF samozřejmě doprovázela i celá řada společenských akcí. V průběhu zahájení výstavy byly slavnostně vyhlášeny výsledky tradiční soutěže o nejlepší dětskou knihu (Le Prix Sorcières), kterou ABF spoluorganizuje s Asociací knihkupců literatury pro mládež už od roku

¹ Podrobný program lze najít na webu ABF:
Francouzsky: http://www.abf.asso.fr/IMG/pdf/PROGRAMME_ABf.pdf
Anglicky: http://www.abf.asso.fr/IMG/doc/traduction_anglais.doc
Španělsky: http://www.abf.asso.fr/IMG/doc/traduction_espagnol%20.doc

1989 (http://www.abf.asso.fr/rubrique.php?id_rubrique=21). V pátek večer byli účastníci kongresu přijati na pařížské radnici, v sobotu večer je přivítal prezident francouzské Národní knihovny (Bibliothèque nationale de France) Jean-Noël Jeanneney v prostorách nové budovy knihovny ve pařížské čtvrti Tolbiac (www.bnf.fr). Slavnost ke stému výročí (Fête de Centenaire) – se konala na závěr kongresu v neděli večer v Bouloňském lesíku v „Golfové farmě“ v areálu Parku oddechu (Ferme du Golf au Jardin d’acclimatation). Exkurze do okolí Paříže a návštěvy pařížských knihoven proběhly v pondělí 12. června. Organizace celého kongresu i všech doprovodných akcí byla velmi dobře zajištěna. Příští kongres ABF se bude konat **v červnu 2007 v Nantes**.

Novinkou bylo letos také to, že valná hromada ABF se konala již před zahájením vlastního kongresu, tedy 8. června odpoledne. Ve volebních orgánech nenastaly žádné změny.

Velkou pozornost ABF soustavně věnuje problematice autorského práva. K obhájení práv knihoven a dalších „paměťových“ organizací byla založena tzv. **Interassociation** (DADVSI), v níž jsou členy spolky knihovníků, archivářů a dokumentalistů (<http://droिताuteur.levillage.org>). Aktuálním cílem této spolupráce je prosadit ve francouzském parlamentu novelu autorského zákona, v níž by bylo dosaženo rovnováhy mezi požadavky autorů a právy uživatelů v informační společnosti. (<http://www.droitauteur.levillage.org/spip/>).

V průběhu kongresu ABF se zástupci „Interassociation“ sešli dvakrát a zabývali se zejména odezvou na společné komuniké z 2. června 2006 (http://droिताuteur.levillage.org/spip/article.php?id_article=104), které vydali společně s dalšími důležitými organizacemi – Fédération Nationale des Collectivités territoriales pour le Culture (FNCC) – (Federace teritoriálních orgánů pro kulturu) a Association des Maires de France (AMF) (Asociace starostů Francie).

Z iniciativy Národní knihovny ČR byla uspořádána návštěva národních knihoven Německa a Holandska – Deutsche Bibliothek ve Frankfurtu n. M. a Koninklijke Bibliotheek v Haagu. Účelem cesty bylo získání informací o systému DIAS od firmy IBM, který obě knihovny provozují pro správu svého digitálního úložiště.

Národní knihovna ČR tyto schůzky naplánovala v souvislosti s přípravou na vybudování Národní digitální knihovny (NDK). Ta má být založena na kvalitním systému se silnými bezpečnostními a archivačními prvky. Takovým by mělo řešení od firmy IBM být, problém může být s jeho cenou. Finanční možnosti navštívených institucí jsou přece jen znatelně vyšší.

Schůzky v Haagu se účastnili i čeští zástupci IBM, řešili se však pouze technické záležitosti. Ze získaných informací je zřejmé, že pořízením systému DIAS investice nekončí, je nutné provést další přizpůsobení systému potřebám NDK. Měl by zaručit příjem, archivaci a výdej dat v jakýchkoli formátech. Mohl by sloužit jako záloha digitálních dokumentů i v rámci celé České republiky.

Schůzky byly podnětné, kolegové ve Frankfurtu i v Haagu velmi ochotní. Z hlediska výběru systému pro NDK, je DIAS po získání detailnějších informací jednou z nemnoha variant, které zatím připadají v úvahu. Výběr nového systému proběhne pravděpodobně v letech 2008 nebo 2009, do té doby budou sbírány a vyhodnocovány informace, které budou sloužit k optimální definici výběrového řízení i následný výběr.

Pro NDK byl vytvořen portál <http://www.ndk.cz/>, na kterém je k dispozici řada aktuálních informací. Pro koordinaci tvorby a využívání českých digitálních repozitářů byla ustavena pracovní skupina, jejíž členové jsou na zmíněném portálu uvedeni.

Návštěva Deutsche Bibliothek a Koninklijke Bibliotheek proběhla ve dnech 5.–8. června 2006. Zúčastnili se jí: PhDr. Bohdana Stoklasová, PhDr. Jiří Polišenský, RSDr. Ivan Ljubka a Mgr. Jan Hutař z Národní knihovny; Ing. Petr Žabička z Moravské zemské knihovny v Brně; Ing. Martin Lhoták z Knihovny Akademie věd ČR; Ing. Martin Vojnar z Vědecké knihovny v Olomouci; Josef Víšek z Městské knihovny v Praze.

Ve dnech 21. až 22. června 2006 se v rakouském Salzburku konala konference zaměřená na evropské digitální dědictví, s podtématy vytváření sbírek, propojování a konzervace. Tato akce byla pořádána v kontextu dvou strategických aktivit Evropské komise: primárního rámcového programu „i2010 strategy“ a „Dynamic Action Plan“ (dále DAP) jako konkrétního plánu pro kulturní dědictví a příbuzné sektory v digitálním světě. Konferenci pořádal Salzburg Research Forschungsgesellschaft m.b.H. v době, kdy bylo Rakousko předsedajícím státem Evropské unie. Mezi řečníky byli zástupci úředníků EU, národních a akademických knihoven i řešitelé oborově zaměřených projektů evropského významu.

V rámci strategie i2010 definuje Evropské komise svou vizi evropského informačního prostoru (European Information Space) vedoucí k vývoji v sektoru kulturního a vědeckého dědictví. V tomto evropském informačním prostoru by měli evropští občané mít možnost přístupu a sdílení obsahu médií a služeb všeho typu bez jakýchkoli časových, jazykových, kulturních nebo prostorových omezení.

DAP je následovníkem tzv. „Lund Initiative“ a slouží ke koordinaci digitalizace kulturního dědictví na evropské úrovni. Přichází se strategickým plánem konkrétních akcí vedoucích k naplnění vize integrovaného informačního prostoru evropského kulturního dědictví. Zaměřením na čtyři oblasti – uživatelé a obsah, ekonomická udržitelnost, technologický vývoj a nástroje a ochrana digitálního dědictví – nový akční plán podporuje stejné hodnoty, jaké byly stanoveny v tzv. „Lund Principles“ v roce 2001: zajistit přístupný a spolehlivý prostor pro evropské kulturní dědictví, kulturní diverzitu a vzdělávání, v neposlední řadě též vytvoření širokospektrálního, kvalitního a bohatého informačního zdroje pro evropský průmysl.

Rakousko udělalo během svého předsednictví první krok k zavedení DAP. V připravené konferenci se mezi čtyřmi oblastmi zaměřilo zejména na problematiku dlouhodobého zajištění přístupu k digitálním kulturním a vědeckým zdrojům.

Ochrana kulturního dědictví úzce souvisí i s dalšími kroky – shromažďováním, konverzemi, propojováním a komunikací digitálních sbírek. I na tyto aspekty byla konference zaměřena.

Cílovými skupinami konference byli zástupci regionálních národních i mezinárodních paměťových institucí a vědeckých komunit, podnikatelé s multimediálním obsahem, poskytovatelé technologií, zástupci evropské komise, politických i mediálních kruhů.

Účast na konferenci byla bezplatná, oficiálními jazyky byly angličtina, němčina a francouzština.

Konference byla kvalitně organizována i obsazena. Za velmi zajímavý považuji např. příspěvek Richarda Wrighta z BBC o digitální archivaci audiovizuálních médií a prezentaci Eero Hyvonena z Helsinky University of Technology/University of Helsinki, který předvedl budování sémantické infrastruktury v projektu MuseumFinlad to Culture-Sampo. Hans Petschar z Rakouské národní knihovny uvedl projekt evropských národních knihoven The European Library. Všechny prezentace jsou dostupné na internetu, včetně audio nahrávek samotných příspěvků (viz Odkazy).

Odkazy:

Website konference – <http://dhc2006.salzburgresearch.at/content/view/1/2/>

Prezentace – <http://dhc2006.salzburgresearch.at/content/view/13/13>

„Lund Principles“ –

http://dhc2006.salzburgresearch.at/images/stories/lund_principles_e.pdf

„Lund Action Plan“ –

http://dhc2006.salzburgresearch.at/images/stories/lund_action_plan_e.pdf

„Dynamic Action Plan“ –

<http://www.minervaeurope.org/publications/dap/dap.pdf>

„i2010: Digital Libraries Initiative“ –

http://europa.eu.int/information_society/activities/digital_libraries/index_en.htm

35. výroční generální konferenci tohoto sdružení evropských akademických knihoven hostila v roce 2006 Univerzitní knihovna v Uppsale. Jednání se konala v hlavní historické budově Univerzity na výšině nad uppsalským dómem / katedrálou.

Vlastnímu zahájení konference **v úterý 4. července** předcházela tzv. „pre-conference“ k problematice digitálních knihoven. Zazněly na ní tři referáty. Jako první promluvil pan Jean-Noël Jeanneney, prezident Národní knihovny Francie v Paříži, který uvedl francouzský návrh na budování evropské digitální knihovny. Dalším přednášejícím byl pan Ronald Milne, úřadující ředitel knihovnických služeb na Univerzitě v Oxfordu. Ozřejmil projekt „The Google Library“ aplikovaný ve spolupráci se firmou Google v Oxfordu. Jako třetí vystoupil pan Javier Hernandez-Ros, vedoucí úseku pro informační trh v Evropské komisi. Ten informoval o iniciativě a projektu „i2010: Digital Libraries“.

V 18 hodin následovalo oficiální zahájení konference, které uváděl ředitel Univerzitní knihovny v Uppsale prof. Ulf Göranson. Vlastní slavnostní zahájení bylo svěřeno rektorovi Univerzity v Uppsale prof. Anders Hallbergovi. Jako druhý promluvil a za přivítání poděkoval prezident LIBER pan Erland Kolding Nielsen, ředitel Národní knihovny v Kodani. Zajímavý klíčový projev („Keynote Speech“) měl na starosti pan Göran Lambertz (Chancellor of Justice of Sweden – kancléř spravedlnosti Švédska) na téma „Knihovny a svoboda projevu a vyjadřování“. Po oficiálním zahájení konference pozval účastníky rektor na recepci do reprezentačních prostorů rektora uppsalské univerzity.

Ve středu 5. července 2006 dostaly slovo nejprve velké „informační“ firmy. Tamar Sadeh z firmy Ex Libris informovala o novém projektu „Primo: the Ex Libris solution for resource discovery and delivery“. Vlastní konferenční program „Sekce 1“ s názvem „Když se

svět točí obráceně“ o půl hodiny později zahájila a moderovala paní Helen Shenton z Britské knihovny. První promluvila velice emotivně paní Liz Chapman z University College v Londýně. Ve vystoupení nazvaném „7 July 2005 and its aftermath“ připomněla loňské teroristické výbuchy v Londýně, jejich průběh a následky. Po krátké přestávce, během níž se účastníci konference před univerzitou společně vyfotografovali, hovořila paní Sarah Staniforth z britského Národního trustu o vlivu změny klimatu na historické fondy, resp. historické knihovny (The impact of climate change on historic libraries). Paní Christiane Baryla, z programu IFLA pro ochranu a údržbu fondů vystoupila na téma „prevence a ochrana před povodněmi v Národní knihovně Francie v Paříži (Flood prevention and protection at the Bibliothèque nationale de France). Na panelovou diskusi k těmto důležitým tématům nezbylo žel mnoho času.

Sekci 2 nazvanou „Odvážný nový svět“ moderoval pan Paul Atria z University College v Londýně. První promluvil pan Michael Jubb, z Research Information Network (UK) na téma Informační infrastruktura výzkumu: Klíčové otázky a výzvy pro badatele, vynálezce a poskytovatele informací (včetně knihoven) (The research information infrastructure: Key issues and challenges for researchers, research funders, and information service providers (incl. libraries). Druhou referentkou byla paní Eva Müller, původem Češka, vedoucí Elektronického vydavatelského centra Univerzitní knihovny v Uppsale. Hovořila o elektronických disertacích a s nimi spojené Severské iniciativě a vlivu společné práce pro roli knihovny (E-theses and the Nordic e-theses initiative and the impact of the point work on the role of the Library). Podvečerní program zahájila paní Monica Segbert z eIFL příspěvkem „The brave new global activities of eIFL.net“. Velmi zajímavý referát přednesla poté paní Alma Swan, britská nezávislá konzultantka na téma „Co je nového v ‘otevřeném přístupu’ ve světě?“ (What’s new in Open Access worldwide?) Večer byl zakončen recepcí u guvernéra regionu Uppsala pana Anderse Björcka na uppsalském zámku.

Čtvrteční program (6. 7.) zahájily opět firemní přednášky – nejprve pana Austina McLeana, ProQuest, „Open-access dissertation and thesis publishing from ProQuest: a new publishing option explained“ a paní Stephanie Krueger, JSTOR, „JSTOR: Past, present and future“. Sekci 3a, nazvanou „Měření a zlepšování kvality“ (Measuring

and improving duality), řídila paní Suzanne Jouguelet z Národní knihovny Francie v Paříži. První vystoupil pan Stephen Tlen z Cranfield University s referátem o „Využití programu LibQUAL k měření, srovnávání a zlepšení kvality knihovny (Using LibQUAL+ to measure, compare and improve library quality). Dále promluvila paní Kaisa Sinikara z University v Helsinkách (s komentáři Kai Ekholm a Gunnar Sahlín, Národní knihovny Finska a Švédska) na téma „Hodnocení jako nástroj pro rozvíjení kvality akademických knihoven“. Helge Sahvesen, z University v Tromsø na téma „Kvalita zabezpečovacího systému pro vysokoškolskou výuku v Norsku, zejména s tím spojených knihovnických služeb“.

Sekce 3b na téma „Měníme knihovní organizace (Changing library organisations) uvedla paní Gitte Larsen z Dánské knihovnické školy v Kodani příspěvkem nazvaným „Příprava nových a měnících se rolí ve vědeckých knihovnách – potřeba trvalého profesního rozvoje (Preparing for new and changing roles in research libraries – the need for continuing professional development). Dále vystoupili pan François Cavalier z Univerzitní knihovny v Lyonu a pan Daniel Renoult z Generální inspekce knihoven v Paříži na téma „Organizace změn ve francouzských akademických knihovnách (Organization moving in French academic libraries). Paní Suzanne Jouguelet z Národní knihovny Francie v Paříži hovořila o organizačních diagramech knihoven LIBER ve výběru: analýza současných trendů (Organizational charts in a selection of LIBER libraries: analysis of current trends).

Sekce 4 na téma „Viditelnost a přístupnost – rozvoj sbírek dnes“ (Visibility and accessibility – collection development today). Sekci vedl pan Trix Bakker z Vrije Univerzity v Amsterdamu. Pan Graham Bulpitt z Kingston Univerzity mluvil na téma „Mění se terén výuky a výzkumu (The changing landscape of teaching and research), pan Klaus Kempf z Bavorské státní knihovny v Mnichově na téma „Vascoda – německá odpověď na viditelnost a přístupnost v rozvoji sbírek“ (Vascoda – the German answer to visibility and accessibility in collection development). Firemní přednášku z Jouve přednesla paní Brigitte Lion: „Jouve: solutions to save, increase the value of and diffuse your patrimonial funds“. Po přestávce pokračovala sekce vystoupením pana Gerarda van Trier (Koninklijke Bibliotheek, The Hague) s dlouhým názvem „Permanent access to the record of science – the international role of the

e-Depot at the KB, National Library of the Netherlands. Sekci uzavřel referát pana Janet Lees (Conference Partner OCLC PICA) na téma WorldCat Discovery – making libraries more visible and increasing global resource sharing and discovery.

V pátek 7. července – ve čtvrtý, závěrečný den konference – byla na programu tzv. Local session zaměřená na spolupráci a soutěžení mezi švédskou Národní knihovnou a švédskými univerzitními knihovnami. V živé panelové diskusi vystoupili ředitel Národní knihovny Švédska pan Gunnar Sahlin, paní Catarina Ericson-Roos, ředitelka Univerzitní knihovny ve Stockholmu a pan Ulf Göranson, ředitel Univerzitní knihovny v Uppsale.

V 11.30 hod. začalo výroční valné shromáždění LIBER. Na programu byla zpráva dosavadního předsedy pana Erlanda Koldinga Nielsena, zpráva pokladníka, předsedů sekcí a samozřejmě volby – předsedy i členů předsednictva. Do funkce předsedy LIBER (od 1. ledna 2007) byl zvolen pan Hans Geleijnse, ředitel Univerzitní knihovny v nizozemském Tilburgu, místopředsedou pak pan Peter Fox z Univerzitní knihovny v Cambridge. Do předsednictva LIBER byla rovněž zvolena paní Eva Kobierska-Maciuszko, ředitelka Univerzitní knihovny ve Varšavě.

V odpoledních hodinách se konaly odborné exkurze do knihoven v Uppsale. Účastníci konference měli na výběr Univerzitní knihovnu Carolina Rediviva, Středisko elektronického publikování Univerzity v Uppsale a Knihovnu ekonomických věd.

Výroční konference LIBER v Uppsale se zúčastnilo na 200 účastníků z 36 zemí nejen evropských. Také Česká republika byla dobře zastoupena. Kromě autorky příspěvku se zúčastnili: Mgr. Miloslava Faitová, RNDr. Pavel Krbec, Markéta Málíková, Mgr. Iva Prochásková, PhDr. Bohdana Stoklasová a PhDr. Daniela Tkačiková, Příští výroční konference se bude konat **počátkem července 2007 ve Varšavě**.

Podrobně viz <http://www-conference.slu.se/LIBER/index.htm>

Hlavní motto 72. konference IFLA znělo „**Knihovny: Dynamické motory pro znalostní a informační společnost**“. Místo konání – Jižní Korea – je pro Evropana velmi exotickou zemí, pro knihovníka zřejmě zemí vyvolenou. Knihovny jsou velmi váženými institucemi, jejichž rozvoj je společností mimořádně podporován. 40 miliónová Korea má digitalizováno již 100 miliónů stran, což je více než mají všechny národní knihovny Evropy dohromady. Jihokorejci žijí moderními technologiemi, v jejich Národní knihovně je přístupný fond čítající tři čtvrtě miliónu svazků s čipy RFID ve volném výběru. V době konání kongresu IFLA byla na pozemku vedle Národní knihovny ve výstavbě nová budova, která bude jako Digitální knihovna poskytovat služby související s digitálními technologiemi.

Desetimiliónové hlavní město Soul největší světový knihovnický kongres nepřehlédnutelně propagovalo na hlavních třídách ve svém centru. Věnovali mu pozornost vrcholní představitelé veřejného života – primátor Soulu, ministr kultury i místní média. Organizátoři připravili ke konferenci excelentní doprovodný program představující bohatou kulturu této asijské země.

Konference IFLA se účastnilo 4 000 delegátů a její program tradičně pokrýval široké spektrum činností knihoven od problematiky popisu vzácných materiálů až po vytváření digitálních knihoven.

V mé oblasti zájmu byla sekce UNESCO Open Forum – International Digital Library Initiatives. V rámci této sekce byly představeny významné iniciativy v oblasti digitálních knihoven v mezinárodním i regionálním měřítku. Zajímavé je srovnání vývoje ve vyspělých a rozvojových částech světa. Leaderem v této oblasti je Asie, kde byla zahájena v porovnání s Evropou skutečně masová digitalizace. V rámci sekce byly diskutovány klíčové problematiky: výběr sbírek, služby a architektura, lidské zdroje a financování. Cílem sekce bylo vytvoření prostředí pro další mezinárodní spolupráci.

Představeny byly projekty:

- Introduction: Digital Library Initiatives, the World Summit on the Information Society (WSIS) and UNESCO's work in promoting universal access to the human knowledge
ABDUL WAHEED KHAN (UNESCO)
- The World Digital Library Initiative
JOHN VAN OUDENAREN (Library of Congress, Washington DC, USA)
- The European Digital Library Project
LUCIEN SCOTTI (Bibliothèque nationale de France, Paris, France)
- Digital library initiatives in Africa
JACINTA WERE (University Library, Nairobi, Kenya)
- Digital library initiatives in the Arab region
MAGDY NAGI (Biblioteca Alexandrina, Alexandria, Egypt)
- Digital library initiatives in Asia/Oceania
JEE YEON LEE (Yonsei University, Korea)
- Digital library initiatives in Latin America and the Caribbean
LOURDE'S FERIA (Mexico)

V dalších sekcích byly např. probírány otázky copyrightu a vlastnických práv v různých regionech. RONALD MILNE (Bodley's Library, Oxford, UK) a JONATHAN BAND (policybandwidth.com, Washington, DC, USA) připravili příspěvek o této problematice v souvislosti s participací Bodley's Library na Google Book Project.

Zajímavé byly příspěvky týkající se oblasti ochrany. Zkušenosti sdílela Deborah Novotny odpovědná za tuto oblast v British Library,¹ která má k dispozici poměrně pěkný roční rozpočet ve výši 2,7 miliónu liber. Hovořila mimo jiné o tom, jaké se dostalo mediální pozornosti nařízení o zákazu jiných než klasických grafitových tužek ve studovně British Library. Zařízení bylo zavedeno kvůli značnému nevratnému poškození řady exemplářů. Samozřejmě, že těžiště prací a hlavně opatření oddělení ochrany fondů mediálně tolik atraktivní není, nicméně řadu informací týkající se ochrany fondů je možné získat na webových

¹ Deborah Novotny byla mj. také účastnicí konference CASLIN 2006, pořádané Knihovnou AV ČR v Českém ráji v červnu 2006.

stránkách <http://www.collectionslink.org.uk/> National Preservation Office, kanceláře zřízené British Library.

V sekci „Vědecké knihovny a informační technologie“ byla řešena otázka dostupnosti obsahu a služeb knihoven kdykoli, kdekoli a komukoli. V této technologicky zaměřené sekci měly převahu příspěvky asijských účastníků. Korejská národní knihovna předváděla dopady implementace technologie RFID. V rámci volného výběru musí vždy uživatelé projet vypůjčené knihy snímačem. Knihovna tak má k dispozici přesnou evidenci o využitelnosti fondu i veškeré výpůjčky jednotlivých čtenářů (což nemusí každý přijímat s nadšením).

Řada kvalitních příspěvků zazněla i v dalších částech kongresu IFLA. Velmi inspirující byly prezentace v prodloužené půldenní sekci „Informační technologie v národních, akademických a vědeckých knihovnách a znalostní management“ s podtématem „Institucionální repozitáře: politiky, implementační problémy, přehled technologií“.

Velká část přednesených příspěvků je dostupná na oficiálních stránkách konference: <http://www.ifla.org/IV/ifla72/Programme2006.htm>

Výroční kongres IFLA je unikátní příležitostí k osobnímu poznání osobností z oboru z celého světa, seznámení s aktuální řešenou problematikou v různých aspektech, s možností zapojit se do řešení jednotlivých úkolů.

Příští kongres IFLA se bude konat v **srpnu 2007** v jihoafrickém Durbanu. (<http://www.ifla.org/IV/ifla73/index.htm>)

Zdeňka Chmelařová:
**První konference Mezinárodního sdružení uživatelů produktů
firmy ExLibris (IGeLU)**

Každoroční setkání uživatelů systému Aleph se letos uskutečnilo ve Stockholmu ve dnech 4.–7. září 2006. Vzhledem k rostoucímu množství a potřebnosti produktů firmy ExLibris a k perspektivě jejich propojení s knihovním systémem Aleph se ukázalo výhodné propojení organizací sdružujících uživatele knihovního systému Aleph (ICAU) s uživateli dalších produktů této firmy (SMUG). Letos se poprvé setkali členové nové organizace, která dostala jméno IGeLU – International Group of ExLibris Users. Jako členové této organizace jsme se také setkání zúčastnili.

Při setkání členů IGeLU je hlavním přínosem získání informací o nových verzích systému, výměna názorů a zkušeností se správou systému mezi jednotlivými knihovnami a institucemi, které využívají produkty firmy ExLibris. Informace jsou prezentovány jak distributorem, tak i uživateli produktů, přinášejí tedy i cenné uživatelské zkušenosti. Na základě těchto informací mohou instituce uplatňovat svůj vliv na další vývoj systému.

Konference probíhala ve čtyřech paralelních sekcích:

1. **Aleph** – knihovní systém – byl již instalován ve více než 1 500 knihovnách ve více než 62 zemích.
2. **MetaLib / SFX** – MetaLib je informační portál pro knihovny a SFX kontextový link server pro propojení různorodých informačních zdrojů – zakoupilo jej více než 900 zákazníků ve 36 zemích světa
3. **Verde** – systém pro správu elektronických zdrojů
4. **DigiTool** – řešení pro budování digitálních knihoven

První den konference byl věnován organizačním záležitostem. Odstupující předseda ICAU Guido Badalamenti přednesl zprávu shrnující dosavadní působení ICAU a SMUG (tedy organizací nyní spojených v IGeLU). Následně proběhla volba nového předsedy a zástupců řídicího výboru a seznámení s organizační strukturou. Byly ustanoveny pracovní skupiny pro jednotlivé produkty a zvoleny řídicí orgány. Proběhla

samostatná jednání pracovních skupin k jednotlivým produktům Ex Libris. Nově zvolený předseda Jirka Kende vysvětlil roli a význam pracovních skupin.

V následujících dnech se konaly prezentace uživatelských zkušeností s produkty Ex Libris a s kontrolou správnosti dat pomocí php+sql. Zástupci firmy Ex Libris informovali o novinkách a řešení dosavadních nedostatků nebo problémů jednotlivých produktů, věnovali se zodpovězení otázek ze strany uživatelů.

Pozornost byla věnována integraci knihovních systémů v univerzitním prostředí. Byl představen nový systém na hlášení chyb a problémů (CRM Pivotal – bude používán i pro komunikaci s lokálním distributorem). Ze strany ExLibris byla přislíbena náprava dokumentace – dostupnost a přehlednost by měl zajistit právě nový systém.

Nás zaujaly zejména informace o nových verzích Alephu 18 a 19 – hlavní novinky a užitečná vylepšení:

- rozšíření GUI rozhraní pro konfiguraci Alephu,
- nové možnosti nastavení oprávnění pro knihovníky,
- zásadně přepracovaný modul pro meziknihovní výpůjční službu,
- vylepšení Selfchecku, PDS (Patron Directory Services = single-sign-on pro uživatele produktů ExLibris),
- komunikace s uživateli přes SMS,
- podpora RSS (Technologie RSS /Rich Site Summary/ umožňuje uživatelům internetu přihlásit se k odběru nových zpráv z webu, který nabízí RSS zdroj),
- možnost výběrového prodlužování výpůjček a zobrazení důvodu neprodloužení na webu,
- otázka tisku z XML/XSL výstupů – testuje se nový program.

Velmi zajímavý je nový produkt Primo. Stručně řečeno jde o přístup k informačním zdrojům knihovny z jednoho místa. Primo představuje uživatelské rozhraní, které na jednom místě nabídne koncovým uživatelům všechny služby knihovny. Všechna data, která uživatel potřebuje, jsou získávána z jediného vyhledávacího bodu, kam se soustřeďují tradiční knihovní katalogy, digitální sbírky a elektronické zdroje.

Knihovny tak mohou nabídnout čtenářům jediný a přehledný přístupový bod bez nutnosti znalosti procesů na pozadí. K tomu patří široká nabídka doplňujících funkcí známých z komerčních aplikací

a vyhledávacích systémů. Uživatel má k dispozici sadu výkonných a mocných vyhledávacích nástrojů (fasetové vyhledávání, práce s mírou relevance, seskupování příbuzných výsledků apod.) a má možnost rozšířit rozsah bibliografických informací (uživatелеm definovaná pole, uživatelské poznámky apod.).

Zajímavá byla také prezentace výsledků několika průzkumů uživatelského chování a výsledků vyhledávání srovnávajících knihovní OPAC versus Google a MetaLib versus Google – oba knihovnické nástroje výrazně prohrávají. Knihovny se mohou u uživatelů prosadit pouze pokud zohlední jejich požadavky – a to je velký důraz na elektronické zdroje a přístup k nim, potřeba jediného přístupu ke všem zdrojům z www stránek knihovny. Ukazuje se, že důležitá bude i spolupráce s Googlem (uživatelé by uvítali nalezení dokumentu v Googlu a následné půjčení v knihovně). Uživatelé potřebují co nejjednodušší vyhledávání, které v co největší míře usnadňuje uživateli práci se zdroji a vyhledáváním.

Při výzkumech čtenářského chování pomocí statistik neúspěšných dotazů bylo zjištěno, že je třeba vytvořit takový systém vyhledávání, který je v jejich práci stále navádí – pomocí nápověd, vysvětlivek, navrhování slov při zadávání dotazu – a sám kontroluje, zda je dotaz zadán správně. Uživatelé nechtějí rozdělení na Jednoduché a Pokročilé vyhledávání, ale preferují vlastnosti Google. Základní potřeby uživatele knihovny můžeme definovat jako požadavky na kvalitní a přesné informace dodané rychle v potřebné formě na potřebné místo – podle možností daného zdroje – buď hned přímo na obrazovku počítače uživatele, nebo elektronicky v co nejkratším čase, popř. ve fyzické formě v co nejkratším čase. K tomu by mohlo přispět využití produktu firmy ExLibris Primo.¹

¹ Ty, kterým nedělá potíže němčina, upozorňujeme na rozsáhlý článek o této konferenci v rakouském časopise: Mitteilungen VÖB, 2006, No. 4, 30-38.

„Online Information exhibition and conference“ je největším evropským setkáním profesionálů informačního průmyslu. Každoročně se koná koncem roku v londýnské Grand Hall, Olympia. V roce 2006 tato akce probíhala ve dnech 28.–30. prosince a navštívilo ji téměř 10 tisíc účastníků ze 74 zemí. Zúčastnilo se 266 vystavovatelů, kteří představovali poslední novinky týkající se on-line obsahu a řešení pro informační management.

Velmi oblíbené a navštěvované byly opět tzv. free seminars, které bylo možno v rámci výstavy navštívit v pěti různých sálech. Příspěvky rozdělené do několika tematických okruhů: byly přednášeny jak zástupci z řad vystavovatelů, tak i řadou dalších odborníků. Nejpopulárnější byla, v podstatě již tradičně, „vyhledávací“ sekce, v rámci které vystoupila např. Karen Blakeman, kterou jsme mohli vyslechnout již na dvou pražských konferencích Inforum (2005 a 2006).

V Londýně Karen Blakeman prezentovala dva příspěvky: „Top tips and tricks for better web search“ and „What’s new in search“. Oba jsou dostupné na Internetu:

<http://www.ukcig.org.uk/training/online2006/tricksandtips.ppt>

<http://www.ukcig.org.uk/training/online2006/WhatsNew.ppt>

Phil Bradley, který přednášel o efektivním „webdesignu“, se představí na konferenci Inforum 2007 s workshopem na stejné téma a s konferenčním příspěvkem na téma vyhledávání na Internetu a Web 2.0.

Řada inspirujících příspěvků zazněla i v dalších sekcích. Trendem bylo téma Web 2.0 a Library 2.0.

„Online Information exhibition and conference“ je skvělou možností, jak se seznámit s posledním vývojem v oboru a setkat se s uznávanými autoritami. To vše bez jakýchkoli nákladů na akci samotnou, tedy „pouze“ za cestovní náklady.

Krátké zprávy a zajímavosti

Ve dnech 24.–26. října 2006 proběhlo první kolo architektonické soutěže na novou budovu Národní knihovny ČR. Mezinárodní porota ve složení Zaha Hadid (Velká Británie), Irene Wiese-von Ofen (zástupkyně UNESCO, Německo), Eva Jiříčná (Velká Británie), José Grinberg (Mexiko), Petr Bílek (Česká republika), John Eisler (USA), Tony McLaughlin (Velká Británie), Jan Kněžínek, ředitel odboru památkové péče Magistrátu hl. města, za Národní knihovnu ČR její generální ředitel Vlastimil Ježek a jeho zástupkyně ředitelka Novodobých fondů a služeb Bohdana Stoklasová. V souladu s pravidly postoupilo do druhého kola, jež se uskuteční ve dnech 8. února až 3. března 2007, osm návrhů. Soutěžní návrhy představí ve dnech 24. března až 29. dubna 2007 velká výstava v pražském Klementinu.

Ředitelka Univerzitní knihovny ve Štýrském Hradci (Graz) paní dr. Sigríd Reinitzer odchází koncem roku 2006 do důchodu. V souvislosti s tím jí udělila štýrská Univerzita Karla Františka zlatou medaili „Pro meritis“. Medaili předával v Aule Univerzity na slavnostním aktu dne 24. listopadu 2006 rektor Univerzity Dr. Alfred Gutschelhofer. Laudatia a zdravice otiskuje čtvrté číslo časopisu „VÖB Mitteilungen“ Sdružení rakouských knihovnic a knihovníků (Vereinigung österreichischer Bibliothekarinnen und Bibliothekare).¹ Dr. Sigríd Reinitzer patří k velkým příznivcům českých knihovníků a knihoven. Ve funkci předsedkyně VÖB se zúčastnila několika sjezdů SKIP a zasloužila se o rozvoj přátelských styků, rozšíření kontaktů a spolupráce mezi rakouskými a českými knihovníky z oblasti vědeckých knihoven.

Vláda Slovenské republiky schválila Strategii popularizace vědy a techniky ve společnosti, na jejímž základě zřídí ministerstvo školství SR v rámci CVII (Centrum vědecko-technických informací) Národní centrum pro popularizaci vědy a techniky ve společnosti.

¹ <http://www.univie.ac.at/voeb/php/publikationen/vm/voebmitt5920064/index.html>

Estela Morales Campos, korespondenční členka stálé komise IFLA sekce LAC (pro Latinskou Ameriku a Karibik) a Jose Adolfo Rodriguez Gallardo, člen řídicího výboru IFLA, byli přijati za členy prestižní Mexické akademie věd, pro oblast humanitních a společenských věd. Kromě ohodnocení osobních kvalit obou kandidátů jde zároveň o uznání knihovnické profese jako vědecké.

Od října 2006 je ředitelkou České národní budovy v New Yorku je paní Margita Fuchsová. V této pamětihodné budově patřící České republice v dolní části Manhattanu je umístěna v třetím patře Masarykova knihovna.

V Praze se konal 24. listopadu 2006 mezinárodní seminář „TEL-MEMOR/M-CAST Seminar on Subject Access“ o problematice věcného zpřístupnění informací Podrobnější informace o programu viz: http://knihovnam.nkp.cz/sekce.php3?page=07_Pro/08_TEL_ME_MOR/TelmeSubj06.htm

Budoucí vesmírný turista, americký miliardář maďarského původu Charles Simonyi, sní o vytvoření knihovny v kosmu. Na svůj let v dubnu 2007 si proto vezme Goethova Fausta a knihu amerického autora science fiction Roberta Heinleina.

Koncem roku 2006 byla jmenována novou předsedkyní České komise pro UNESCO prof. RNDr. Helena Illnerová, DrSc., bývalá předsedkyně Akademie věd ČR. Tuto funkci zastávala do své smrti v březnu 2006 senátorka doc. MUDr. Jaroslava Moserová, DrSc.

Soupis členů České komise UNESCO lze najít na webových stránkách Ministerstva zahraničních věcí ČR.

<http://www.mzv.cz/wwwo/mzv/default.asp?id=24999&ido=8590&idj=1&amb=1>

Připravované konference

Paní dr. Claudia Lux, IFLA President-Elect, pořádá v Berlíně ve dnech 18. a 19. ledna 2007 první mezinárodní prezidentské setkání 2007 (First international IFLA Presidential Meeting 2007) v rámci své funkce budoucí předsedkyně IFLA, kterou bude zastávat v letech 2007–2009, a to na téma „Svobodný přístup k informacím“ (Free Access to Information). Viz <http://www.ifla.org/III/1stMtg-012007.htm>

Koncem ledna 2007 se bude v Praze konat konference BOBCATSSS 2007. Tuto významnou mezinárodní konferenci pravidelně organizují studenti vybraných evropských zemí. V případě Prahy budou konferenci zajišťovat studenti ÚISK FF UK a studenti Hochschule der Medien, Stuttgart. Nad konferencí – na téma **MARKETING INFORMAČNÍCH SLUŽEB** – převzal, kromě organizace EUCLID, záštitu také primátor hl.m.Prahy Pavel Bém. Viz <http://www.bobcatsss.org/html/index.htm>

Evropská komise bude ve dnech 15.–16. února 2007 hostit v Bruselu konferenci, nazvanou "Scientific Publishing in the European Research Area – Access, Dissemination, and Preservation in the Digital Age." Konference má svést dohromady investory, zainteresované na problematice přístupu, šíření a ochrany vědeckých publikací a dat a dospět k opatřením, která by usnadnila vědecké publikování. Na konferenci promluví evropští komisaři pan Potočník a paní Reding. Viz http://ec.europa.eu/research/science-society/page_en.cfm?id=3459

Ve dnech 21.–22. února 2007 se v Berlíně uskuteční mezinárodní konference „Evropské kulturní a vědecké dědictví v digitálním světě“ (Europe's cultural and scientific heritage in a digital world). Podrobný program akce je k dispozici na adrese <http://www.eudico.de/>. Účast na akci je zdarma, cestovné a náklady na ubytování si hradí účastníci sami.

Ve dnech 11.–13. března 2007 se bude konat na univerzitě v dánském Roskilde výroční konference EUSIDIC. Téma: What will be the impact of Web2.0 and Library2.0 applications on user services in library and information services management? Bližší informace najdete na <http://www.eusidic.net/>

Národní knihovna Francie uspořádá ve dnech 25.–27. dubna 2007 v Paříži mezinárodní workshop na téma „From the production to the long-term preservation of digital objects: international experiences“. Spolupořadatelem workshopu je Klíčový program IFLA PAC (IFLA Core Activity on Preservation and Conservation) a francouzský Institut national du Patrimoine. Cílem workshopu je hledat způsob dlouhodobé ochrany digitálních dokumentů a zdrojů.

Pro pracovníky středisek vědeckých informací
a knihoven AV ČR
vydává Knihovna Akademie věd ČR

Rediguje PhDr. Jarmila Burgetová

prosinec 2006

ISSN 1210-8502